

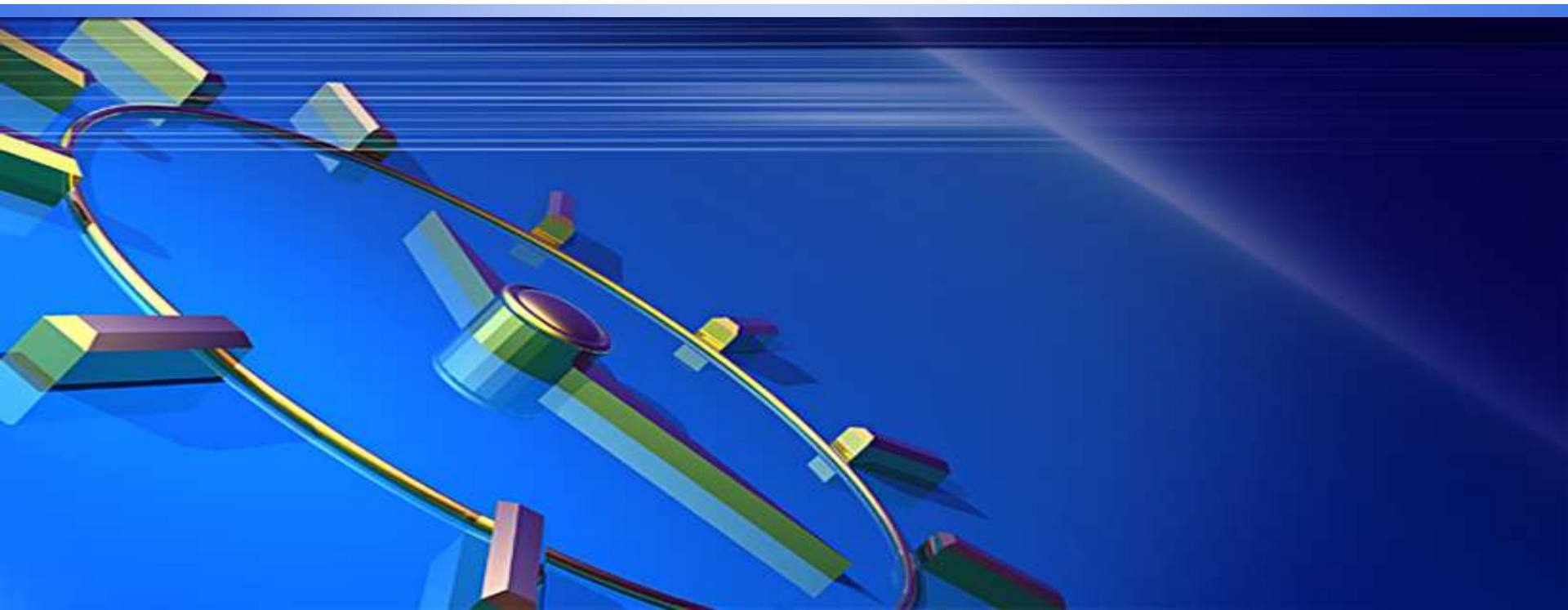

Hội thảo

FTA Việt Nam-EU: Những nội dung doanh nghiệp Việt Nam cần lưu ý

Đà Nẵng , ngày 16 tháng 1 năm 2013

Tác động của FTA Việt Nam-EU đối với ngành sản xuất gỗ và lâm sản Việt Nam

Người trình bày: Phó Chủ tịch HH Nguyễn Văn Thâm

I. Quan hệ thương mại của ngành gỗ Việt Nam – EU

II. Tác động FTA Việt Nam - EU lên ngành gỗ Việt Nam

1. Quan hệ thương mại của ngành gỗ Việt Nam – EU:

Năm 2012, ngành công nghiệp chế biến gỗ Việt Nam tiếp tục bị ảnh hưởng do bất ổn của kinh tế thế giới, nhất là vấn đề nợ công ở Châu Âu chưa được giải quyết. Suy thoái trong khu vực đồng euro cùng với khủng hoảng tín dụng và tình trạng thất nghiệp gia tăng vẫn đang tiếp diễn. EU đối mặt với nhiều thách thức nên tăng trưởng chậm. Hoạt động sản xuất và thương mại đồ gỗ toàn cầu bị tác động mạnh cũng đã ảnh hưởng xấu đến hoạt động sản xuất kinh doanh của ngành gỗ: thị trường tiêu thụ hàng hóa bị thu hẹp, hàng tồn kho ở mức cao. Nhiều doanh nghiệp trong nước, nhất là doanh nghiệp nhỏ và vừa phải thu hẹp sản xuất, dừng hoạt động hoặc giải thể.

Năm 2012, Việt Nam xuất khẩu đạt 4,64 tỷ USD tăng 25,3% so với năm 2011. Tuy nhiên, xuất khẩu đồ gỗ chỉ đạt khoảng 3,2 tỷ USD chủ yếu là vào thị trường Mỹ, EU và Úc; doanh số xuất khẩu vào các thị trường như Nhật Bản, Trung Quốc phần lớn là dăm gỗ và gỗ nguyên liệu. Đồng thời, khối doanh nghiệp FDI cạnh tranh chiếm ưu thế trong thị phần xuất khẩu (~60%).

Xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ Việt Nam trong năm 2012

Stt	Nước	Giá trị KNXK (triệu USD)	Tỷ lệ (%)
1	Hoa Kỳ	1.721	37%
2	EU	928	20%
3	Trung Quốc	844	16%
4	Nhật Bản	638	14%
5	Các nước khác	510	13%

Về thị trường, EU là thị trường xuất khẩu đồ gỗ lớn thứ hai của Việt Nam, sau Hoa Kỳ. Việt Nam cũng là nước xuất khẩu đồ gỗ lớn thứ hai vào các nước EU, chỉ sau Trung Quốc. Hơn 90% đồ gỗ Bình Định được xuất khẩu tới trên 70 nước và vùng lãnh thổ, gần 10% còn lại phục vụ cho thị trường nội địa. Trong đó, Châu Âu (chiếm 82.4 %), Châu Đại Dương (7.2 %), Châu Á (5.3%), Châu Mỹ (4.8%) và Châu Phi (0.3%). Các khách hàng lớn như Metro, A.R.E.N.A, Carrefour, B&Q, Kingfisher, Scancom,... đã và đang đặt hàng đồ gỗ tại Bình Định.

Bảng 1: Kim ngạch xuất khẩu gỗ và sản phẩm gỗ của Bình Định (2010-2012)

Stt	TIÊU MỤC	NĂM 2010		NĂM 2011		Ước NĂM 2012		Thay đổi %
		K.lượng	Giá trị	K.lượng	Giá trị	K.lượng	Giá trị	
		(m3)	(.000 USD)	(m3)	(.000 USD)	(m3)	(.000 USD)	
1	Đồ gỗ ngoài trời	169,058	219,262	130,433	216,576	103.100	176,200	-18.6%
2	Đồ gỗ nội thất	5,658	8,241	5,096	9,224	5.900	9,900	7.3%
3	Dăm gỗ (BDMT)	363,255	37,864	380,476	48,600	394.000	53,300	9.7%
4	Gỗ khác	1,005	3,462	7,500	289			
	Tổng cộng		268,829		274,689		239,400	12.9%

Đồ gỗ Bình Định xuất khẩu trong năm 2012 đạt mức thấp: 186 triệu USD, giảm 17.6% so với năm 2011 (đồ gỗ ngoài trời: 176.2 triệu USD, - 18.6%; đồ gỗ nội thất: 9.9 triệu USD, + 7.3%) cho thấy sự phụ thuộc rất lớn của ngành gỗ Bình Định vào thị trường xuất khẩu EU. Tại thị trường Châu Âu, Đồ gỗ Bình Định chiếm thị phần khá lớn trong tổng kim ngạch xuất khẩu sản phẩm gỗ của Việt Nam. Theo số liệu Tổng Cục Hải quan và Sở Công Thương Bình Định, năm 2011, Bình Định đã xuất khẩu sản phẩm gỗ sang thị trường Đức đạt 54,6 triệu USD (chiếm 43,4%), tiếp theo là Pháp (39,1 triệu USD ~ 46,9%), Anh (22,9 triệu USD ~ 14,3%), Hà Lan (15,9 triệu USD ~ 26,7%), Ý (11,9 triệu USD ~ 32.8%).

2. Tác động của FTA Việt Nam - EU đối với ngành gỗ Việt Nam

*** Cơ hội:**

EU là thị trường chính của ngành công nghiệp gỗ Việt Nam nói chung và ngành chế biến đồ gỗ ngoài trời của Bình Định nói riêng. Đặc biệt là các loại gỗ rừng trồng có chứng nhận FSC như gỗ keo, bạch đàn, Teak... luôn hấp dẫn người tiêu dùng EU nhờ tính bền vững, thân thiện môi trường, chất lượng đảm bảo và giá cả phù hợp tình hình thu nhập hiện tại. Do đó, FTA Việt Nam – EU sẽ có tác động tích cực, tăng cường sự hiểu biết và thâm nhập sâu hơn vào thị trường của các bên thông qua tự do hóa, tạo thuận lợi cho thương mại hàng hóa,

loại bỏ dần các rào cản thương mại và phát triển một môi trường thuận lợi để gia tăng đầu tư, phát triển hài hoà và mở rộng thương mại toàn cầu. Cụ thể là:

- Về thuế quan, mặt hàng đồ gỗ thuộc mã HS 94 nhập khẩu vào EU hầu hết đều có thuế suất bằng 0, chỉ một số ít có thuế suất lên đến 4%. Do đó, khi đàm phán FTA Việt Nam – EU, chúng tôi mong muốn toàn bộ mặt hàng đồ gỗ sẽ được hưởng ngay mức thuế 0%.**
- Hàng hóa EU nhập khẩu vào Việt Nam sẽ tăng lên, nhất là các thiết bị máy móc chế biến gỗ có hàm lượng công nghệ cao sẽ có giá cả phù hợp hơn, giúp cải thiện năng suất lao động và hiệu quả sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp ngành gỗ chúng tôi.**

- Nhà đầu tư từ các nước EU vào Việt Nam sẽ tăng lên, tạo vị thế công xưởng và chuỗi sản phẩm đồ gỗ giá trị gia tăng trên bản đồ thế giới, nâng cao năng suất tổng hợp và lợi thế cạnh tranh quốc gia nhờ gia tăng thương mại hai chiều, nâng cấp chất lượng cơ sở hạ tầng dịch vụ tổng hợp, giảm giá thành sản phẩm và chi phí giao dịch...

Hiện tại, ngành công nghiệp chế biến gỗ Việt Nam và EU có tính bổ sung cho nhau rất tốt, EU là thị trường xuất khẩu đồ gỗ lớn thứ 2 của Việt Nam; đồng thời, EU là nhà cung cấp máy móc thiết bị chế biến gỗ hàng đầu thế giới. Do đó, FTA Việt Nam - EU sau khi có hiệu lực sẽ có tác động lớn tới cả Việt Nam và EU.

*** Thách thức:**

Tuy nhiên, FTA không chỉ đơn thuần là giảm thuế hay cắt giảm thuế quan, loại bỏ rào cản thương mại, gia tăng đầu tư. Theo chúng tôi, FTA Việt Nam – EU cũng sẽ tác động vào những vấn đề tồn tại, hạn chế của Việt Nam – một nước đang phát triển có trình độ còn thấp về nhiều mặt, cụ thể:

- Việc giảm thuế sẽ thu hút các nhà đầu tư nước ngoài trong khu vực đầu tư mạnh vào Việt Nam nhằm mục đích lách thuế ở nước sở tại. Làn sóng FDI chắc chắn cạnh tranh mạnh mẽ và áp đảo các doanh nghiệp chế biến đồ gỗ trong nước. Vấn đề đặt ra là việc chứng minh nguồn gốc xuất xứ của sản phẩm đồ gỗ xuất khẩu vào EU như thế nào?

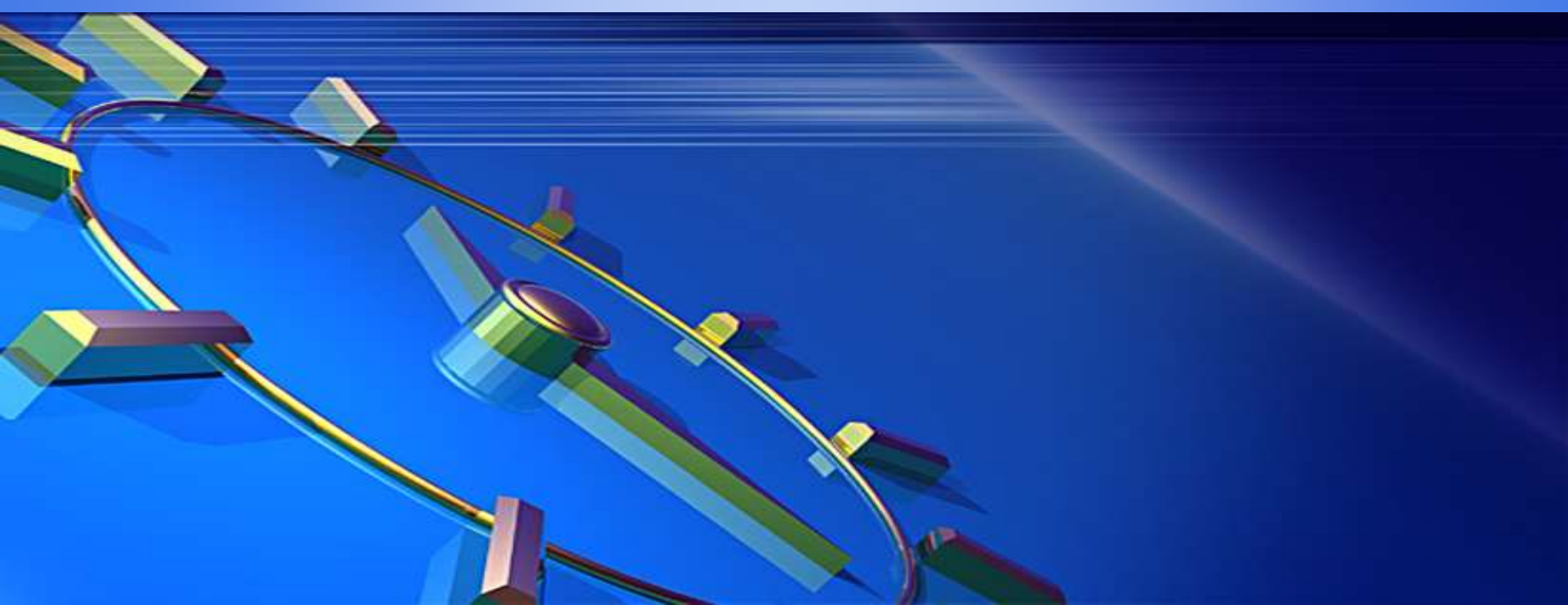
- Việt Nam buộc phải dịch chuyển các khung pháp lý theo hướng bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ, chỉ dẫn địa lý đối với các sản phẩm trong nước, thực thi môi trường và pháp luật lao động... một cách đầy đủ và hiệu quả. Điều này, một mặt sẽ giúp những nhà đầu tư EU vào Việt Nam thấy hấp dẫn hơn; nhưng mặt khác sẽ đặt gánh nặng chi phí, trách nhiệm lên các doanh nghiệp trong nước (vốn đầu tư ít, sử dụng công nghệ chế biến thấp, thâm dụng lao động...), sẽ làm giảm sức cạnh tranh của sản phẩm đồ gỗ xuất khẩu.

- Các biện pháp tự vệ nông nghiệp, chống bán phá giá và thuế đối kháng, hàng rào kỹ thuật trong thương mại... là những lĩnh vực mà ngành chế biến gỗ còn mơ hồ, thực thi những quy định pháp luật này trong nước còn hạn chế, và chưa có những bước chuẩn bị cơ bản để đối phó khi xảy ra vụ việc tranh chấp với nước ngoài.

- Hiệp định FTA thường sẽ có hiệu lực vô thời hạn. Nhưng đến một thời điểm nhất định, nền kinh tế Việt Nam sẽ có nhiều điểm tương đồng với các nước EU, nhất là các nước Trung và Đông Âu, dẫn đến sự cạnh tranh gay gắt giữa các doanh nghiệp Việt Nam và EU. Do đó, việc xác định lộ trình cụ thể và khả năng cập nhật, điều chỉnh FTA Việt Nam – EU trong tương lai là cần thiết.

Cuối cùng, Hiệp hội Gỗ và lâm sản Bình Định xin bày tỏ sự ủng hộ và đồng thuận với tiến trình đàm phán, đi đến ký kết Hiệp định FTA Việt Nam – EU; đồng thời, cùng với VCCI, các cơ quan tổ chức trong nước, Hiệp hội chúng tôi sẽ tích cực cung cấp thông tin liên quan ngành chế biến gỗ và lâm sản để quá trình đàm phán được thuận lợi và có thể ký kết Hiệp định FTA Việt Nam - EU trong thời gian sớm nhất.

Trân trọng cảm ơn!

XIN CẢM ƠN

Liên hệ:

Dự án Hỗ trợ chính sách thương mại và đầu tư của châu Âu (EU-MUTRAP)

Phòng 1203, Tầng 12, Tòa tháp Hà Nội,
49 Hai Bà Trưng, Hà Nội, Việt Nam

Tel: 04-393 784 72 Fax: 04-393 784 76

Email: mutrap@mutrap.org.vn

Website: www.mutrap.org.vn